

Intervju guvernera CBK Fehmi Mehmeti za iSigurimet

G. Mehmeti, najavili ste mere za smanjenje broja ne registrovanih vozila, tačnije koje će mere preduzeti CBK?

Guverner Mehmeti: Kao što smo ranije informisali, CBK dostavila je jedan dopis nadležnim institucijama da bi se rešilo pitanje vozila koja nisu osigurana, takođe kontinuirano se angažovalo za hitno razmatranje ovog pitanja. Ova vozila koja saobraćaju putevima Republike Kosova, ugrožavaju svakodnevni saobraćaj i život građana Kosova. Oštećeni u ovim slučajevima su žrtve koje su pretrpele saobraćajne nesreće, kao i sami oni koji su prouzrokovali saobraćanje nesreće, a koji u slučajevima saobraćajnih nesreća nemaju ugovore osiguranja od odgovornost za štetu nanesenu trećim licima. S tim u vezi, nakon osnivanja institucija, CBK čeka na konkretne postupke nadležnih institucija za tretiranje neosiguranih vozila. Istovremeno, CBK trenutno radi na procenu pravnog okvira koji treba da je potpunoj saglasnosti sa važećim zakonodavstvom i podzakonskim aktima, sve u cilju kako bi se pronašlo jedno adekvatno rešenje za smanjenje broja ovih vozila, koja pored ugrožavanja života građana i finansijske šteta nanete Osiguranima, ona nanose štetu i državnom budžetu Kosova.

Kada ćete početi sa takvim merama i kako ćete se koordinirati sa drugim relevantnim institucijama?

Guverner Mehmeti: Nakon procene važećeg zakonskog okvira, kao i potpune saglasnosti sa pravnim okvirom, CBK će postupati putem primene podzakonskih akata u cilju smanjenja broja ovih vozila. Također očekujemo večnu posvećenost državnih institucija i konkretne radnje s njihove strane na uklanjanju i smanjenju tako velikog broja ovih vozila.

Kompanije osiguravanja oštećena su od neosiguranih vozila

Koje probleme stvara Kosovu tako veliki broj ne registrovanih vozila?

Guverner Mehmeti: Kao što ste upoznati, sektor osiguranja tokom godina nije imao zadovoljavajući učinak. Između ostalog, na takav učinak uticalo je više faktora, uključujući štetu koja nastaje zbog nesigurnih vozila koja saobraćaju teritorijom Republike Kosovo. Problematično i zabrinjavajuća je činjenica što od ukupnog iznosa isplaćene štete tokom 2019. godine 48,0 miliona € (42,8 miliona€ u 2018. godini) bila je štete isplaćena od osiguranika, dok je 7,1 miliona€ (5,4 miliona€ u 2018. godini) šteta koja je isplaćena od SBK, od čega je 4,4 miliona€

Kako stoji Kosovo u odnosu sa drugim zemljama u regionu po ovom pitanju?

Guverner Mehmeti: Na osnovu raspoloživih podataka kao i metoda korišćenih u obradi ovih podataka, može da se proceni da se procenat neosiguranih vozila na Kosovu kreće do 20 %, ili ako se to pretvara u brojeve, iznosi negde oko 40-60 hiljade vozila koja saobraćaju bez osiguranja. Ako bi smo napravili jednu analizu upoređivanja sa podacima zemalja u regionu, ispada da Kosovo ima najveći broj vozila koja nemaju osiguranje, a kao rezultat toga i broj vozila koja prouzrokuju nesreće koja u velikoj meri i opterećuje fond naknade kojim upravlja CBK, a plaća se od osiguravaoca koji posluju u Republici Kosova. Samo tokom 2019. godine iznos štete koju je isplatio Fond za Naknade zbog neosiguranih i neidentifikovanih vozila iznosio je 4,4 miliona €. Prema procenama, Albanija ima oko 15% vozila bez osiguranja, Crna Gora 5%, Srbija 2%, Hrvatska 1,6%, a Slovenija 0,3%.

Da li predstavlja problem tako veliki broj neosiguranih vozila za članstvo Kosova za Zeleni Karton?

Guverner Mehmeti: CBK se dosledno se zalaže za pronalaženje nekog rešenja koje bi Kosovu omogućilo da postane član u Savetu Biroa, mi nastojimo zajedno sa drugim institucijama u zemlji da pronađemo jedan načina koji nam omogućava da prevaziđemo izazove za članstvo. Sve dok se ovi napori nastavljaju, mi moramo da se zalažemo za poboljšanje nekih ključnih unutrašnjih pitanja u aspektima koji ometaju članstvo Kosova za Zelenu Kartu. Do sada su ispunjeni određeni uslovi i preduslovi pre početka prijavnih procedura u Savetu Biroa, kao što su: Usvajanje Zakona o Obaveznom osiguranju od Auto odgovornosti; Osnivanje Biroa Kosova za osiguranje i Informativnog Centra za Osiguranje; i Garantni Fond od 4 miliona€. Međutim, jedan od glavnih problema u vezi s tim i dalje ostaje veliki broj ne registrovanih vozila koja i dalje saobraćaju na Kosovu. Prema poslednjim raspoloživim podacima i na osnovu korišćenih metoda za obradu ovih podataka, može da se proceni da je procenat neosiguranih vozila na Kosovu do 20%, ili ako to budemo pretvorili brojeve, negde oko 40- 60 hiljada vozila koja saobraćaju bez osiguranja. Dakle, smanjenje broja neosiguranih vozila, za koje se danas procenjuje da je preko 20%, jedan je od glavnih uslova za članstvo u Savetu Biroa, tako da i sa ovim visokim nivoom, čak i u slučaju ispunjavanja drugih uslova, veoma je problematično da se učlanimo na navedenu instituciju.

Osiguravajuće kompanije žale se na veliki broj saobraćajnih nezgoda sa malim oštećenjima. Da li postoje sumnja za zloupotrebu od strane neodgovornih vozača u vezi s tim?

Guverner Mehmeti: CBK kontinuirano prati i nadgleda finansijske institucije, time i osiguravajuće kompanije posredstvom spoljnog i unutrašnjeg nadgledanja, tako da do sada CBK nije naišla i nema nikakvih saznanja u vezi sa takvim slučajevima. Međutim, ako budu identifikovani takvi slučajevi, osiguranici i bilo ko drugi, treba da se obrate nadležnim organima radi sprovođenja procedure koja je predviđena zakonom protiv mogućih lica koja to zloupotrebljavaju.

Kako ocenjujete učinak, poslovanje osiguravajućih društava, i da li je uticalo efektivno ukidanje ekstra poreza od 5% prošle godine od strane Parlamenta?

Guverner Mehmeti: Izmena zakona o Porezu na Prihode Preduzeća, usvojeno je u Parlamentu u 2019 godini i u oblasti osiguranja imalo je za osnov za promenu poreske osnovice od poreza na promet od 5% u redovni porez na prihode od 10%. S obzirom da su ove izmene u Zakonu o Porezu na Prihode stupile na snagu tokom druge polovine 2019. godine, njihova primena i efekat nisu bili trenutni kao rezultat tehničkih procesa, uputstava i drugih potrebnih procedura u primeni ovog Zakona. Dobijanjem finansijskih podataka od strane osiguravača za prvo tromesečje 2020. godine možemo da pružimo jednu tačniju procenu uticaja zakonskih promena na učinak osiguravajućih kompanija.